

☛ **prof. zw. dr hab. Jerzy Nikitorowicz**, Uniwersytet w Białymstoku, Katedra Edukacji Międzykulturowej, Polska

Intercultural Education in the Context of Contemporary Problems of Multiculturalism

Edukacja międzykulturowa w kontekście współczesnych problemów wielokulturowości i transkulturowości

Wielokulturowość i jej dzisiejsze problemy dotyczą nie tylko występowania innych grup etnicznych czy religijnych w danym kraju. To przede wszystkim problem postaw do przedstawicieli tych grup, świadomość wielokulturowości współczesnego świata, problemy ideologiczne i realizowanej polityki wielokulturowości, a przede wszystkim działania edukacyjne przygotowujące do ustawicznych interakcji z Innymi w Europie i globalnym świecie. To także problem wychowania ludzi z każdej kultury do zauważania Innych, umiejętność prowadzenia dialogu i niewartościowania bez rozpoznania itp.

W artykule zamierzam zwrócić uwagę, że coraz więcej ludzi nie korzysta już tylko z jednej spuścizny, a czerpie i zapożycza z innych kultur, mniej lub bardziej świadomie selekcjonuje i synkretyzuje, wzbogacając swoją tożsamość osobową i kulturową. Stąd za W. Welschem zauważam istotny obecnie problem transkulturowości, czyli powiązań, krzyżowania się i hybrydyzacji. Transkulturowość rezygnuje z oglądu świata o trwałych podziałach kulturowych i wskazuje na dynamiczny proces: płynność, mieszanie się, ustawiczne interakcje w dynamicznie kształtującej się i zmiennej tożsamości.

W kontekście powyższego edukacja międzykulturowa staje przed poważnym wyzwaniem i istotnymi zadaniami zmiany myślenia o wielokulturowości i transkulturowości. Nikt nie jest „zakładnikiem” kultury pochodzenia przodków. Edukacja międzykulturowa winna ukierunkowywać obecnie nie do tolerancji zdefiniowanych i tradycyjnych różnic (to już jakby mamy poza sobą), a do nowych, zmiennych, dynamicznych tożsamości hybrydowych. Obywatele poszczególnych krajów różnią się i chcą się różnić, i coraz częściej upominają się o prawo do redefinicji swoich tożsamości osobowych i kulturowych.

Słowa kluczowe: **wielokulturowość, transkulturowość, edukacja międzykulturowa, tożsamość, tolerancja**